

TABOR izkaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 10. uri z dnevno naslednjega dne ter stano celotno 150 k., polletno 90 k., letno 180 k., mesečno 15 k. Inskripcije po dogovoru. Pri rednih objavi poposta.

Naslov: na pripravi TABOR, MARIBOR, določena ulica št. 4.

TABOR

Uredništvo se nahaja v Mariboru, Juričeva ul. št. 6, I. nadstropje. Telefon interurb. št. 119. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, priloge, domo. Telefon št. 24. BSH podnovočni račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne odziva. — Holopisi se ne vrnejo.

Leto: II.

Maribor, sreda 28. septembra 1921.

Številka: 218.

Vprašanje sekvestrov in tranzita.

Maribor, 26. septembra.

V četrtak se je pričela na Dunaju konferenca jugoslovenske in avstrijske delegacije, ki razpravlja o raznih gospodarskih vprašanjih, ki se imajo vršiti med Jugoslavijo in Avstrijo. V jugoslovenski delegaciji se nahajajo gg. dr. Kostrenčič, vsuč. prof. dr. Arangelović, sek. načelnik Vučković, bančni ravnatelj Prapotnik in ravnatelj beograjske podružnice Prve hrv. štedionice. Konferenca je na prvi plenarni seji razdelila delo v tri sekcije. Prva sekcija se bo pečala z vprašanjem sekvestrov in z vsemi vprašanji, ki so s tem v zvezi. Bavila se bo tudi z zapleno imetja jugoslov. državljanov v Avstriji in z vprašanjem plačila pravnih dolgov. Druga bo reševala vprašanje transportnih podjetij, tretja pa zahteve proti prejšnjemu erarju, vprašanje zaplenbe bosanske palače na Dunaju in lastništva Steinbeissovih podjetij v Bosni. Ker bo konferenca reševala važna finančna vprašanja, je vlada poklicala v jugoslov. delegacijo tudi dva zastopnika naših bank. Med finančnimi zadevami je posebno važno vprašanje bosanske palače, v kateri je sedaj nastanjeno naše poslanstvo in ki jo je avstrijska vlada zaplenila; nadalje tudi vprašanje akcij, katere je imela Bosna pri Steinbeissovih podjetjih, usorski cukrarni in vareski železnicarji, ki si jih lasti avstrijska vlada.

V tem trenutku nas ne zanima, ali in kako bodo vedeli naši delegati rešiti velike finančne interese, ki jih ima na teh spornih vprašanjih naša država. Pred očmi imamo vprašanja, ki se dotikajo moralnih interesov naše države in ki imajo povrh tega za naše obmejne kraje še prav poseben pomen.

Razpravljalo se bo o vprašanju sekvestrov. Sekvestracije imetja avstrijskih državljanov na jugoslovenskem ozemlju so prizadele zlasti štajerski del avstrijske republike in so vzbudile v tamošnjih krogih razpoloženje, ki je znatno vplivalo tudi na politične odnose. Nikdo ne more trditi, da smo se s sekvestracijami proslavili. Sekvestorji so bili čestokrat izbrani na hitro roko. Med njimi jih je bilo nekoliko, ki se niso v polni meri zavedali svoje odgovornosti. Toda sekvestracija avstrijskega premoženja je bila v poprevratnih razmerah nujen čin samoobrambe. Mi smo morali preprečiti gospodarsko zlorabo s strani tujih državljanov. Njihovo premoženje leži večidel na obmejnem ozemlju, kjer smo bili vsled nemške gospodarske ekspanzivnosti šibki in odvisni. Sekvestura tega premoženja je bila tedaj popolnoma umestna. Kakor izgleda, bo na dunajski konferenci perioda sekvestrov zaključena. Imetje avstrijskih državljanov na naših tleh bo prosto raznih izjemnih odredb ter podvrženo istim pravicam in bremenom kot premoženje domačinov. Jasno je, da morajo z napredujočo konsolidacijo padati izjemna sredstva in izjemne metode. Toda v tem slučaju ne gre zgolj za navadno juridično zadevo. Premoženje avstrijskih državljanov, ki leži v naših obmejnih krajih, je ostanek gospodarsko-političnega boja med našim in nemškim življenjem. Velika vinogradna posestva, ki jih posedeujejo avstrijski državljani v Slov. goricah, so znamenja gospodarskega nasilja, ki ga je izvajal privilegirani in močnejši Nemec na naši zemlji. Nemci, ki so si prisvajali posestvo za posestvom, so zvesto sledili znani nemško-nacionalni program: napraviti iz mase našega naroda proletarce, ki bodo odvisni od nemških "gospodarjev".

S tem, da se to premoženje daje inozemskim posestnikom na prosto

Pašičevo potovanje v Pariz.

LDU Beograd, 26. septembra. potoval v Pariz in poročal. Nj. Vel. Tekom tega tedna, najbrže v četrtek ali petek bo ministrski predsednik Pašić, Razen tega bo g. Pašić odšel na odmor, čim mu bodo pustili državni posli, od najbrže v Vichy.

Ekspoze finančnega ministru.

LDU Beograd, 26. septembra. Danes dopoldne je bila seja plenarna finančnega odseka, ki je trajala do 13. ure. Finančni minister je podal svoj ekspozice, v katerem se je dotaknil dosedanje finančne politike v letih 1918., 1919., 1920. in 1921. V podrobnosti je razložil sistem neposrednih davkov in izprememb podnaso upravo. S tem je bil končan zgodovinski del ekspozice, ki se bo nadaljeval na jutrišnji seji ob 10. uri. Razprava je potekla popolnoma gladko. Opozicija se nikakor ni vmeševala, kakor je bilo to dosedaj navadno.

LDU Beograd, 26. septembra. Nocoj je bila seja ministr. sveta, na kateri so razpravljali o proračunu. Finančni minister g. dr. Kumanudi je poročal na današnji seji finančnega odbora tudi o zahtevi g. Jankovića in Miletića, naj se razprava o proračunu v odboru odgodi, dokler vlada ne predloži celotnega proračuna. Vlada je sklenila, da se bo proračun najprej razpravljal v ministrskem svetu samem, potem pa se bo nadaljevala razprava o zakonodajnem odboru. Potemtakem bo finančni minister jutri

zjutraj dovršil svoj ekspozice v finančnem odboru, potem pa se bo seja odgodila, dokler ministrski svet ne pretrese proračuna. Vlada se je lotila pretresovanja proračuna in bo razpravljala o izdatkih finančnega ministristva in ministrskega predsedništva ter jih odobrila. Po želji finančnega ministra so se izdatki zmanjšali, kolikor je bilo mogoče. Jutri bodo pretresli tudi proračune ministrstev za agrarno reformo, vojno, trgovino in industrijo. Po razpravi glede izdatkov bo sledila razprava o dohodkih posameznih resorjev. Nocoj so sklenili, da se morajo vse nove investicije izločiti iz proračuna in da se mora zmanjšati preveliko število uradnikov. Potem se je razpravljalo o zamenjavi kroge v krajih, ki so bili okupirani po Italijanih. Finančni minister je poročal o podatkih, ki so se v tem pogledu izbrali. Največje težkoče so v tem, da tretja cona še ni izpraznjena in se za te kraje podatki še niso mogli zbrati, vendar pa se bo vlada takoj lotila reševanja tega vprašanja, vsaj za te kraje, ki so že osvobojeni.

Parlamentarna vlada na Češkoslovaškem.

LDU Praga, 27. septembra. (CTU) Včeraj se je vršilo pri poslancu Svehli posvetovanje voditeljev koalicijskih strank. Pri tem posvetovanju je poslanec Svehla podrobno poročal o uspehih pogajanj z zastopniki strank glede ustvaritve pogojev za parlamentarno večino in za sestavo parlamentarne vlade. Obenem je sporočil, da je njegov predlog glede sestave vlade predsednik odobril, tako da bo imenovanje vlade izšlo še tekom današnjega dne in bo jutri objavljeno.

LDU Praga, 26. septembra. (CTU) „Prager Presse“ javlja: Kot rezultat

pogajanj se je razglasila nastopna ministrska lista: Predsedništvo in zunanji posli dr. Beneš, notranji posli dr. Cerny, finance bančni ravnatelj Novak, trgovina poslanec Novak (soc. dem.) pravosodje poslanec dr. Dolansky (Ljudska stranka), narodna bramba poslanec Udržal (agrarec), poljedelstvo Stanek (agrarec), pošta in prehrana Vrba (soc. dem.), zdravstvo poslanec dr. Vrbensky (nacionalist), javna dela Tučný, pouk dr. Sroba (slovaški agrarec), socialno skrbstvo Habran (soc. dem.), ministrstvo za unifikacijo dr. Derer (slovaški soc. dem.) in minister za Slovaško Mičura.

Stagnacija na beograjski borzi.

LDU Beograd, 26. septembra. Ko je stopila v veljavo nova uredba o prometu z devizami in valutami, se je danes nenadoma ustavilo delo na beograjski borzi, tako da se danes ni izvršila nikakva prodaja niti nakup. Vsled tega danes tudi ni izšlo nikako uradno obvestilo.

Pobijanje draginje.

LDU Beograd, 26. septembra. Državni odsek za pobijanje draginje je ukrenil vse potrebno, da se morajo predpisi glede življenjskih potrebščin v vsej državi točno izpolnjevati.

Sestanek ministrov Beneša in Banfiya.

LDU Brno, 26. septembra. (CTU). Pri sestanku češkoslovaškega ministra za zunanje posle ministra dr. Beneša z madžarskim ministrom Banfiyem se je razpravljalo o zapadnomadžarskem položaju. Sklenilo se je, da se najprej informirajo o položaju zavezniške velesile. Posvetovanja so se udeležili za Češkoslovaško zunanji minister dr. Beneš, legacijski svetnik Jan Masaryk, ministerjalni svetnik Strimpl, za Madžarsko pa zunanji minister Banfiy, kabinetni šef Szapary, legacijski svetnik Khuen-Hedervary in opravniki Moluska. Posvetovanja so se začela ob 8. uri dopoldne ter so trajala do 12:30. ure. Madžarska delegacija je odpotovala ob 12:50. uri preko Bratislave v Budimpešto.

Sklepi železničarskega kongresa.

LDU Beograd, 26. septembra. V soboto in v nedeljo je bil tukaj kongres narodnih železničarjev, ki je sprejel resolucijo, s katero se zahteva, da vlada zagotovi položaj železničarjev. Vsi narodni železničarji naj se odpuste.

Za zamenjavo kron v Dalmaciji.

LDK Split, 26. septembra. Zadržni savez je poslal ministrskemu svetu brzojavko, v kateri zahteva neodgodljivo izplačilo zamenjanih kronskih novčanic v evakuiranem ozemlju, ker priti drugače tem krajem gospodarska kriza.

Pravosodni minister v Dalmaciji.

LDU Beograd, 26. septembra. Minister pravde Gjuričić se je davi vrnil s parnikom iz Boke Kotorske ter je takoj nadaljeval z avtomobilom pot v Trogir in Sibenik. Jutri odpotuje proti Zagrebu in potem v Beograd.

Dalmacija proti ribolovni pogodbi.

LDU Split, 26. septembra. Zadržni savez je poslal ministrskemu predsedniku brzojavko, v kateri zahteva, naj vlada v nobenem primeru ne odobri konvencije za ribolov, ako so resnične informacije italijanskega tiska o pogojih te konvencije.

razpolaganje, se pokrije tančica čez preteklost. Na ta način je morebiti zadovoljen ekonomsko-pravni, ne pa moralni in nacionalni čut. Tendence, ki nas mora voditi pri reševanju tega vprašanja, bodi: nacionalizacija vseh tujih posestev! K temu smo upravičeni nacionalno in moralno. Da pa bo res prišlo do nacionalizacije, za to so potrebna jamstva. Če bodo tedaj odpravljene sekvestre, bomo morali na drug način pritiskati na nemške posestnike, da bodo prodajali svoja posestva. Za naše lokalne razmere ima to vprašanje važen pomen in ravno ukinjenje sekvestur naj nas napoti k razmišljanju, kako bi z državnim vplivom in zasebnim delom rešili naše narodne in gospodarske interese, ki jih imamo na avstrijskem premoženju v naših krajih.

Dalje se bo razpravljalo o tranzitnem prometu iz Maribora čez Spilje in Radgono v Ljubljano. Obmejni Nemci stoje na stališču, da nam dajejo s tem prometom izredno koncesijo ali z drugimi besedami: miloščino. Naše stališče je, da ima naša država na tej progi moralno lastninsko pravico. Do reorganizacije naših prometnih in ekonomskih odnošajev smo upravičeni ne prositi, ampak zahtevati, da Avstrija ne dela ovir našemu tranzitu preko ozemlja, ki je vrsto v naš državni teritoriji. Mi Avstriji nudimo tranzit na mnogo daljši progi preko Maribora v Celovec. Dočim je vprašanje nacionalizacije avstrijskih posestev na našem obmejnem ozemlju zasebna nacionalna zadeva, je vprašanje tranzita državna zadeva, ki tangira mednarodne odnose in ki mora biti rešena med vladami, ne pa med narodnostmi. Avstriji so napravili iz tega vprašanja politično-agitatorično zadevo in je dovolj značilno, da je morala avstrijska vlada dobiti od nacionalističnih krogov zagotovilo, da ne bodo motili jugoslov. prometa, dočim pri nas tako zagotovilo ni bilo in ne bo potrebno.

Na avstrijski strani leži še vedno odij proti naši državi, ki se pojavlja v posebno strupeni obliki ravno v lokalnih obmejnih zadevah. Mi Jugoslovenci kakor Avstrijci čutimo, da mora priti tudi v teh zadevah med obema državama do sporazuma. Nekaj drugega je pa sporazum med narodoma. Za sporazum med nemškimi in jugoslovenskim narodom ni in najbrž ne bo dana prava podlaga. Danes nimamo nobenih znamenj, da bi Avstriji izpremenili svoj mentalitet. Brez temeljite izpremembe mišljenja in orientacije pa ni sporazuma. Nemci nas ne priznavajo za enakovredne, ker vidijo v nas mali narod. Dokler bo odločevala kvantiteta naroda, se bomo mi morali boriti v tej ali oni obliki proti germanizatoričnim težnjam. Premirja v tej borbi si ravno tako ne želimo, kakor ga ne žele Nemci. Hočemo pa premirje in sporazum v tehokih vprašanjih, ki se tičejo naših državnih odnošajev, najsibodo gospodarska, prometna ali politično-taktična. Bomo videli, koliko smisla bodo pokazali za ta sporazum naši nemški sosedje. Sodili jih bomo po dejanjih. Z zanimanjem pričakujemo izid dunajske konference.

Problem narodnih manjšin.

Nemško-nacionalno časopisje se pogosto peča z vprašanjem nemške manjšine v Jugoslaviji. To manjšino predstavljajo nemški kolonisti, ki so se tekom stoletij naselili na jugoslovanski zemlji. Močne so zlasti naselbine v Bački, Banatu, Sremu in Kočevju. Povsod drugod so se Nemci tesno pomešani z jugoslovenskim prebivalstvom, tako

da imajo njihove manjšinske pravice lokalni značaj. Pri nas je manjšinsko vprašanje precej enostavno, ker smo po svojem značaju nacionalno enotna država. Težji je problem narodnih manjšin na Češkoslovaškem. Tam žive v kompaktnih okrajih močne nemške manjšine, ki se, navajene izza prejšnjega režima gospodovati, ne morejo prilagoditi svojemu novemu položaju. Nedavno je o tem problemu govoril pred plenem Zveze narodov češkoslovaški delegat Osusky, zadnje dni pa je v Bratislavi odgovoril predsednik Masaryk na vprašanje nekoga nemškega zastopnika ter izrazil svoje mnenje o vsem, kar je v zvezi z vprašanjem manjšin. Beležimo nekatera odlomke iz Masarykovega improviziranega govora, ker veljajo njegova izvajanja analogno tudi za naše razmere:

„Nikdo ni želel vojne. Vedno in tudi v začetku vojne sem bil odločen nasprotnik militarizma in imperijalizma. Sele pozneje, ko sem videl, da se vojna neizogibno razvija, sem sklenil mojemu češkemu narodu priboriti svobodo, katero sedaj tudi poseduje. Mir ni dovršeno, popolno delo; vsako človeško delo je bilo in bo nepopolno. Kar se tiče manjšin, menim, da se ni moglo v nobeni državi izvesti radikalno-etnografskih meja. Pripravljen sem takoj sprejeti, takšno razmejitve, toda jezikovni gospodarski in kulturni odnosi so tako komplicirani, da je to neizvedljivo. V Evropi ni nobene večje pa tudi ne manjše države, kjer bi to bilo mogoče. Vsaka država je mešara država. S tem dejstvom je treba računati. Nemci v čeških deželah so dovršili svoj zgodovinski razvoj in so bili organsko priključeni češki državi. Znani češki politik Julij Gregor je Nemcem ponudil, da se začrta narodnostna meja, menim pa, da te ponudbe ne bi mogli sprejeti. Kaj bi se zgodilo? Del takozvanega zaprtga jezikovnega ozemlja bi bil odcepljen, drugi in večji del pa ne. Vsekakor je v interesu Nemcev, da imajo v republiki več svojih rojakov, kakor pa manje. To velja tudi za Madžare. Nočem nikogar obtoževati, povdarjam pa, da je bila Avstro-Ogrska unikum države, v kateri je na eni strani nemška, na drugi pa madžarska manjšina zatirala večino prebivalstva. Ta država je morala propasti. V ostalem naj naglasim, da mora manjšina uvideti, da je naša država končno veljavno konstituirana. V trenutku, ko to uvidijo vse manjšine in tudi nekatere okoliške države, ki pa vzpizirajo nezasižano agitacijo proti državi, niso potrebne večje obtožbe. — Kar se tiče vprašanja vojnih posojil, bom tudi govoril odkrito. V začetku, ko sem bival daleč od domovine v Franciji, Belgiji in Rusiji, sem bil proti plačevanju vojnih posojil, ker sem imel pred očmi blazno prelivanja krvi. Po vrnitvi v domovino, pa sem se uveril, da so bili reveži in vdove od zgoraj prisiljeni podpisati vojno posojilo. Ko sem to uvidel, sem moral priznati, da je zamenjava vojnega posojila res v interesu naših lastnih državljanov. Od tega časa svetujem vsakemu finančnemu ministru, naj gre kolikor le mogoče podpisovalcem vojnih posojil na roko.“

Notranja in zunanja politika.

* **Ultimat Albaniji.** Iz Zeneve se je razširila po inozemskih listih vest, da je naša vlada poslala albanski v Tirano ultimatum, da so naše čete prekoračile demarkacijsko črto ter napadle albanske posadke onstran meje. Vse te vesti so popolnoma neresnične in izmišljene. Razširjene so očitno z namenom, da v trenutku, ko se razpravlja o albanskem vprašanju, škodujejo našim legitimnim interesom.

* **Manzoni o odnosih z Jugoslavijo.** Z ozirom na nekatere vesti iz Italije, da se je v zadnjem času pričela pojavljati v italijanskih parlamentarnih krogih nova struja, ki je za neposreden sporazum z Jugoslavijo v odprtih vprašanjih, je beograjska »politika« poslala svojega urednika k italijanskemu poslaniku Manzoni, da bi dobil še nekaj informacij glede dotičnih vesti. Poslanik Manzoni je dal uredniku izjavo, v kateri mu je rekel

med drugim: Prijetno me je presenetilo, da se je v jugoslovenskih parlamentarnih krogih, kakor tudi med pristaši čislane državnika Giolittija pojavilo gibanje za direktni sporazum med našima dvema državama glede na nekatera še nerešena vprašanja. Žal da do danes še nisem dobil instrukcij, ki bi mi naročale, da bi pričel z vašo vlado uradna pogajanja v tem oziru, da bi se sestali zastopniki naših držav k razpravi dotičnih vprašanj. Tega bi si želel tudi jaz. Želeli je, da bi se pojavil ta pokret tudi v naših parlamentarnih krogih. Tedaj bi bil uspeh gotov. Te dni bom odšel za nekoliko tednov na dopust v Italijo in bo na ta način dana možnost, da se o vsem pokretu podrobno informiram ter da po svojih močeh delam zanj. Vsekakor mora med bodočimi generacijami v obeh državah vladati popoln sporazum glede tega vprašanja. Očitno je Italiji, da ima na Balkanu osvojevalne nakane, je brez razloga. Italijani nimajo kolonizatornega duha, kar je morda tudi neke vrste napaka. Želi samo miru na Balkanu in na Jadranu in zadržuje v to svrhu otok Saseno pred Valono. Ob priliki poseta pri vašem članem ministrskem predsedniku sem imel priliko, da sem z njim govoril o nekaterih vprašanjih ki se tičejo naših skupnih interesov. Pri tem sva govorila tudi o Albaniji, o Madžarski in o Reki. Mogel sem ugotoviti pri tej priliki, da je stališče ministrskega predsednika Pašića v tem oziru pravilno. V pogledu Madžarske smo imeli Italijani in Jugoslovani v kratkem priključiti, da se osredotočimo na striktno izvršitev trianonske mirovne pogodbe. Naš interes zahteva, da se vse to izvrši mirnim putem in razen tega zahtevajo naš skupni interesi tudi, da nastopimo složno proti pokretu za restavracijo Habsburgovcev. Dokler bo med nami sporazum, gotovo ne bo prišlo do restavracije, zakaj ako bi došli na Madžarskem Habsburgovci na prestol, bi bilo to za nas enako nevarno, kakor za vas. Tudi na Reki imamo skupne interese, posebno tudi pri vprašanju luke Baroš. Morem reči, da je stališče italijanske vlade v tem oziru že določeno: to je striktna izvedba rapalske pogodbe. Naša skupna razmejitvena komisija je dobila nalog, da doseže sporazum glede luke Baroš. Toda tozadevna pogajanja so prišla v zastoj vsled neurejenega položaja na Reki. Po mojem mišljenju tu ni treba hiteti. Treba je čakati, da se položaj na Reki uredi in da se sestavi odgovorna vlada, katero bo izvolilo ljudstvo. Tedaj bomo skupno začeli delovati za razmejitve pri baroški luki. Rečani vedo, da zavisi njihova gospodarska moč v glavnem od prometa s kraljevino Srbom, Hrvatov in Slovencev. Kadar bo položaj na Reki urejen, bomo mogli tudi na tem polju skleniti sporazum.

* **Minister Pribičević potuje v Zagreb.** Minister za notranje zadeve g. Pribičević je odpotoval v nedeljo v spremstvu šefa kabineta ministrstva za notranje zadeve g. Viktorja Krstića v Zagreb, kjer prisostvuje kongresu jugoslovenskih profesorjev.

* **Bolgarsko poslaništvo v Beogradu** je poslalo našem ministru za notranje zadeve zelo neuljudno noto, v kateri se pritožuje nad pisanjem našega časopisja o gg. Todorovu in Stambulijskem. Poslaništvo je v svoji noti zapretilo, da prekine vse diplomatske odnose, če naša vlada tega pisanja časopisja ne prepreči.

* **Razmejitve z Romunijo.** Ker so razmejitveni studiji v terenu dovršeni, se je naša razmejitvena komisija vrnila v Beograd ter predložila ministrskemu predsedniku svoje poročilo. Ministrski predsednik bo na eni prihodnjih se ministrovskega sveta predložil poročilo o poteku razmejitve, na kar bo prejela komisija nove instrukcije. Dosedaj je razmejitve potekala gladko in se bodo izvršili popravki meje, določene po sevreški mirovni pogodbi po sporazumu med obema državama.

* **Odstop madžarskega finančnega ministra.** Madžarski finančni minister Roland Hedegüs mora, kakor poroča »Magyar-Ország«, začasno še nadalje vršiti posle finančnega ministra, ker neče nikdo prevzeti kaosa, katerega je zapustil. Hedegüs je v soboto že v tretjič podal ostavko, ki dosedaj ni bila sprejeta, češ, da mora leto, za katero se je zavezal, odslužiti do konca. V njegovem finančnem

programu se nikdo ne spozna. Tokrat pa je ministrski predsednik grof Bethlen njegovi prošnji hotel ugoditi, toda guverner jo je vnovič zavrnil.

* **Težek finančni položaj Nemčije.** Državni kancelar dr. Wirth je izjavil, da se nahaja Nemčija v nepopisno težkem finančnem položaju, ki bo povzročil še nadaljno padanje nemške marke. Vsled tega Nemčija drugi obrok vojne odškodnine ne bo tako lahko plačala, kakor je prvega. V slučaju, da ostane antanta pri svojih zahtevah, je bankrot v Nemčiji neizogiben. Naglašal je, da je vlada vsled tega prisiljena, zvišati neposredne davke ter razen tega uvesti še poseben premoženjski davek.

* **Trockij grozi.** Iz Odesa poročajo: Na zborovanju tamošnjih sovjetov je govoril Trockij o splošnem položaju sovjetske republike in dejal med drugim: Mi ne maramo vojne, ker nam leži na srcu gospodarska obnova države. Moramo pa zaščititi jugozapadno mejo. Kličemo vsemu svetu, da smo dovolj močni. Ako bi nas kdo skušal napadati, bi mu zadali tako silni udarec, da bi se sedanje meje premaknile na čisto novo črto.

Zanimivosti.

Šolnina na Dunaju. — Pranje bankovcev. — Avtomobil brez šoferjev. — Kakšen naj bo mož.

Studiranje na Dunaju se je po vojni grozno podražilo. Šolnina na eksportni akademiji znaša za tekoči semester 5900 kron, za abiturijentni klub pa celo 8.700 kron. Stanovanje z oskrbo stane minimalno 4500 kron mesečno, tako da stane vzdrževanje skromnega dijaka letno okrog 60.000 kron, a »veseljakoviču« je 100.000 kron gotovo še premalo.

V Ameriki so prišli na idejo, da mesto tiskanja novih bankovcev — operejo stare. V to svrhu so izumili posebne stroje, sestojee iz samih valjarjev. Prvi pomaže umazane in pomečkane bankovce z milom, prihodnji jih skrtajo, drugi oplahnejo z vodo itd. Zadnji valjarji so razgreti in jih osuše in zlikajo, da izgledajo na ta način preparirani, kakor novi. Ta novi sistem nameravajo uvesti tudi v Nemčiji. To bi kazalo tudi pri nas; a pri nas bi prišli v poštev samo 100- in 1000-din., ker pri ostalih je papir tako slab, da bi se pri pranju gotovo raztrgali.

V Ameriki — deželi iznajdb — so te dni napravili v Daytonu v Ohio poskusno vožnje s takozvanimi teledinamičnimi avtomobili, ki se je vrlo dobro obnesla. Po glavnih ulicah je vozil popolnoma prazen avtomobil brez šoferja. Vodili so ga brezžičnim potom iz drugega avtomobila. Prazen avtomobil se je popolnoma pokoril svojem vodji v drugem avtomobilu ter dajal na križiščih svarilne znake, kakor da sedi v njem izurjeni šofer. Če se bo ta nova vrsta avtomobilov še bolj izpopolnila, bo postalo zopet mnogo šoferjev brezposelnih. Amerika skuša sploh vse delo prenesti na stroje, a s tem odvzema človeku zaslužek in kruh.

Angležinja Ana Blount je nedavno publicirala v nekem uglednem angleškem listu, kakšen mora biti idealen mož in pravi: Star mora biti 30 let, ne previsok in ne premajhen ter gladko obrt. Črte obraza morajo imeti nekaj ciganskega, a iz temnih oči mu mora odsevati energija in sposobnost. Roke so velike važnosti ter morajo biti čvrste in lepe. Konci nohtov ne smejo biti preveč šiljasti. Ljubiti mora umetnost, a sam ne sme biti umetnik. Dolgi lasi in mehki ovratniki ne sme nositi. Obleden mora biti okusno, a ne gizdalinsko. Lahko ima tudi svoje »muhe« in strasti za različne predmete. Dolžnost žene pa je, da ga veže nase in vzgaja v njem zanimanje. Pušiti mora pipo, ker pravijo, da so taki boljši, kakor pa kadilci cigaret. Glas naj mu bo ljubek, a moški. Izvrsten govornik ne sme biti, a zato tem bolj poslušen. Imeti mora smisel za humor, tu pa tam pa je lahko melanholičen. Naj bo temperamenten in naj magari eksplodira, a potem mora biti zopet vder in vesel. Ženine »voljice« naj kroti, kakor se kroti otroka. Ženi mora biti prijatelj ter se z njo posvetovati. O denarju ne sme govoriti nčesar, ker z njim itak računa. — Morda sozlaščajo s to sodbo tudi naše ženske, a kje ga bodo našle, ki bo tak ...?

Dnevna kronika.

— **Kongres jugoslovenskih profesorjev.** Poroča se 25. t. m. iz Zagreba: Danes po zborovanju zagrebške sekcije jugoslovenskega profsorskega društva se je ob 10.50 uri otvoril kongres jugoslovenskih profesorjev. Dvorana je bila polna zborovalcev. Navzoč je bil tudi poveljenik za prosveto Tihomir Alaupović. Ugotovili so, da je od 72 pododborov beograjske sekcije prisotnih 53 delegatov, od 50 pododborov zagrebške sekcije 59 delegatov, od 14 pododborov ljubljanske sekcije 34 delegatov, od 21 pododborov sarajevske sekcije 12 delegatov, iz Splita 2 delegata, od 13 pododborov novosadske sekcije 11 delegatov, torej zadostno število. Nato se je z vzklikom izvolil za predsednika ravnatelj Koloman Rac iz Zagreba, za podpredsednike dr. Korun iz Ljubljane ter dr. Jeremija Živojnovič iz Beograda, za tajnika Jelisaveta Rističević, drca. Sankuše, profesor D. Bugarski iz Beograda, dr. Debevc z Ljubljane in Bulat iz Splita. Medtem je prišel na kongres minister prosvete Svetozar Pribičević, ki je imel daljši govor, v katerem je pozdravil profesorje ter jih označil kot navdušene borce za jugoslovensko delo. Nato je naglašal, da je šola državna in da je za šolo merodajna državna politika, da šola ni cerkvena niti zasebna temveč državna. Med Srbi, Hrvatimi in Slovenci ne more biti nobenih sporazumov in pogajanj, ker bi s tem samo pokazali, da niso enoten narod. Med njimi mora vladati edinstvo. Nadalje je izjavil, da se že sedaj opaža napredek v šolskih vprašanjih ter je končno omeil tudi vprašanje gmotnega stanja v profsorskem poklicu. Izjavil je, da je to vprašanje rešeno začasno in da bo definitivno rešeno skupno z uradničkim vprašanjem. Dalje je minister še izjavil, da se dela na to, da bi se unificirale srednje in visoke šole. Govor ministra Pribičevića je izzval živahno odobravanje. Predsednik Koloman Rac se je spominjal blagopokojnega kralja Petra I. ter je predlagal pozdravno brzojavko kralju Aleksandru, kar je bilo sprejeto z viharim odobravanjem. Pozdravil je nato navzočega pokrajinskega namestnika Juraja Demetroviča, poverjenika za prosveto Alaupoviča, zastopnika mestne občine Petrika in zastopnika tiska, pri čemer je govoril o velikem pomenu tiska. Po poročilih tajnika, blagajnika in revizorjev se je zborovanje ob 12. uri zaključilo. Od 16. do 18. ure je kongres razpravljal o stanovskih in drugih vprašanjih, ki se tičejo profsorskega stanu.

— **Iz Silvnice nam pišejo:** Čudili smo se, ko smo izvedeli iz gostilničarja g. Brega (Wregga), da njegova hčerka Lizika obiskuje nemško meščansko šolo na Slomškovem trgu v Mariboru. G. Breg živi že dolga leta med nami, v popolnoma slovenskem kraju in se ne more resno prištevati med čisto krvne Nemce, tudi, če je njegova žena Nemka. G. Breg je v neki zaupni družbi priznal, da mu je občina izstavila — nemško potrdilo o tem, da je Nemec. Čudna je pač naša slovenska Silvnica! — Narodnjak.

— **Velik požar na Notranjskem.** V vasi Zagon pri Postojni je razsajal predzadnja nedelja velik požar. Ko so bili ljudje pri maši, se je vnelo neko poslopje ter se je požar z bliskovito naglico razširil. Ni bilo ne vode, ne gasilcev, pri tem pa je pihal še močan veter. Pogorelo je 15 hiš z vsemi pritliklinami, tako, da je ostalo posestnikom le golo življenje. Skoda cenijo na 2 milijona lit. Sumi se, da je bil ogenj podtaknjen iz maščevanja.

— **Nezgoda.** Dne 20. t. m. so se splašili na Hrvaškem trgu v Ptuju pred nekim avtomobilom konji posestnika Ivana Dobiča ter v divjem begu zdirjali po ulicah. V Dravski ulici je zadel voz ob vogal neke hiše. Voz se je prevrnil in polomil, kmet pa se je občutno poškodoval na glavi.

Državljeni, podpisovalci državnega posojila še traja!

— Vlom v cerkev pri Sv. Martinu na Pohorju. V noči od 8. do 9. avg. je vlomil v cerkev pri Sv. Martinu na Pohorju neznan tat ter odnesel razne predmete. Posrečilo se je sedaj prijeti storilca v osebi nekega Simona Fischerja iz Zabajke. Fischer je znan nevaren tat ter se je posluževal delavske knjižice s tujim imenom.

— Ustreljen tihotapec. V petek zvečer je naletela finančna straža v Zireh na večje število tihotapcev. Na povelje: stoj! so se obrnili vsi tihotapci, očitno v sovražnem namenu, proti finančni straži. Vsled tega prisiljena rabiti orožje, je oddala straža nekaj strelav ter pri tem zadela enega tihotapcev v trebuh. Zadet je ostal na mestu mrtav. Ostali so zbežali. Pri njem so našli tobak, kavo ter srebrni in drugi denar. Izmed ostalih so ujeli še dva, drugi pa so ušli preko meje.

— Izzivanje nemških županov. V ponedeljek so imeli velenemški župani v Gradcu zborovanje, na katerem so razpravljali samo politična vprašanja. Na tej skupščini so sprejeli tudi neko vehementno resolucijo, s katero manifestirajo za priključitev vseh, po sengermainski pogodbi Jugoslaviji priznanih mest in občin bivše Stajerske Nemški Avstriji. (Čudno, da nimajo drugih skrbi. Op. ur.)

— Promet z Dunajem je po končani železničarski stavki v popolnem obsegu. Vsi osebni vlaki in brzovlaki vozijo zopet po prejšnjem voznem redu.

— Vollblut. V „Marburger Zeitung“ smo čitali te dni vest, da se je poročil te dni na Dunaju inšpektor Južne železnice Hraštigg z g. Ozwir, rojeno Kuchar. Pa pravijo še, da ni Dunaj pristo germansko mesto...

— Pod avtomobil zveze Maribor—Radgona je prišel prošli teden neki gluhozorni popotnik ter ostal na mestu mrtav.

— Občinski odbor na Bledu je imenoval kraljevega namestnika Ivana Hribarja za častnega občana; črtal pa je liste častnih občanov Sušteršiča.

— Izseljencem v Ameriko. Predsednik severoameriških Zedinjenih držav je podpisal zakon o omejitvi priseljivanja v Ameriko. Ta zakon je stopil s 3. junijem t. l. v veljavo ter bo veljal za dobo 15 mesecev. Po tem zakonu se smejo priseliti v Ameriko samo trije odstotki vsake narodnosti, ki so že naseljene v Ameriki. Ameriške oblasti na tančno nadzorujejo vse priseljence ter one, ki presegajo to število, zavrnejo na lastne stroške dotičnega nazaj v staro domovino. Vsled tega je naše zunanje ministrstvo odredilo, da se nepismenim državljanom ustavi izdajanje potnih listov za Ameriko, ker ameriške oblasti tem sploh ne dajo vizuma. V prvi vrsti se dovoljuje izseljevanje onim, ki imajo v Ameriki svoje sorodnike in prijatelje, če jih ti pozivajo, da se tam busele. V tem slučaju je dobro, da si dajo dotične pozive od ameriških oblasti potrditi, da imajo zasigurano delo in zaslužek.

— Zapisega ljubljanskega učiteljskega. V nedeljo se je vršila v Ljubljani zapisega vsega ljubljanskega učiteljskega v dvorani Mestnega doma. Pred zapisem je imel šolski nadzornik g. Fran Močvar krasen patrijiččen govor, v katerem se je spominjal junaškega kralja Petra I. Osvoboditelja. Zapisno ceremonijo je izvršil katehet g. Cadež.

— Začetek šolskega leta 1921/22 na ljubljanskem liceju in z njim združenih oddelkih. Licejska ljudska šola. Pouk se prične 29. septembra in sicer za razrede 2.—5. ob 8. uri zjutraj, za 1. razred pa ob 9. uri. Mestni deklš. licej. S šol. letom 1921/22 ostanejo le še razredi IV.—VI. Vpisovanje za gojenke, ki želijo nanovo vstopiti v te razrede liceja, se vrši 28. septembra od 8.—9. uri. Gojenke prinesejo s seboj zadnje izpričevalo in krstni list. Sprejemni izpiti za te gojenke so 29. septembra ob 8. uri zjutraj. Gojenke, ki so bile že na zavodu, se javijo dne 29. septembra od 15.—17. ure dopoldne z zadnjim izpričevalom. Mestna ženska realna gimnazija. S šolskim 1. 1921/22 se otvori še III. razr. realne in VII. razr. ref. realne gimnazije. Vpisovanje za nanovo vstopivše gojenke v I. III. in V.—VII. razred se vrši 28. septembra od 9.—11. ure. S seboj prinesejo zadnje izpričevalo in krstni list. Sprejemni izpiti za gojenke so 29. septembra ob 8. uri zjutraj. Gojenke, ki so bile že na zavodu, se javijo dne 29. septembra od 15.—17. uri. Obvezna je za vse gojenke. Po službi božji se vrnejo vse gojenke v zavod. Pouk se prične na liceju in gimnazijah v polnem obsegu 1. oktobra ob 8. uri zjutraj. Licejski trgovski tečaj. Rok za vpisovanje je določen na dan 30. septembra od 15.—17. uri. Sprejemni izpiti je 1. oktobra ob 8. uri zjutraj. Gospodinska šola. Rok za vpisovanje je določen na dan 1. oktobra od 10.—12. ure dopoldne.

— Smrtna nesreča. V ponedeljek popoldan ob 16. uri so se splašili veleposelniku in trgovcu Konradu Zamolu v Framu konji, ko je ravno peljal domov težko naložen voz lesa. Pri tem je Zamolo, ki se je nahajal na vozu, padel pod kolesa, ki so mu zdrobila glavo in prsa, tako, da je ostal na mestu mrtav. Pogreb ponesrečenca se vrši v sredo ob 15. uri popoldan iz hiše štev. 43. na tamošnje pokopališče v rodbinsko grobnico.

— Za srednješolske učitelje v Sloveniji. V prosvetnem ministrstvu je podpisal ukaz o nastavitvi novih učiteljev na srednjih šolah v Sloveniji.

Mariborske vesti.

Maribor, 27. septembra.

m Zaročil se je g. Joško Vokač, uradnik j. ž., z gđc. Zoro Cirič iz Gornje Radgona. Čestitamo!

m Državni stanovanjski urad razglašja: S pravilnikom k novi stanovanjski uredbi se je bivša stanovanjska komisija preosnovala v državni stanovanjski urad. Da se napravi red v pisarni in lahko prične v najkrajšem času z rednim poslovanjem, je nujno potrebno in edino v interesu strank, da se omeji osebni naval strank na urad, ker je na ta način vsako notranje delo absolutno izključeno. Zato je odredilo začasno vodstvo državnega stanovanjskega urada, da ostane urad za stranke do 8. oktobra t. l. zaprt. Sprejemale se bodo v tem času samo pismene vloge strank. Od 8. oktobra dalje se določijo ure za stranke na vsako sredo in soboto od 8.—12. ure dopoldne. Stražke se opozarjajo v njih lastnem interesu, da se po možnosti poslužujejo pisarnih vlog in se le v najnujnejših slučajih v predpisanih urah obračajo osebno na urad.

m Izvoz fekalij. Vsled povišanja voznin in dnevnin, kakor tudi stroškov za vzdrževanje t. z. orodja je primoran mestni magistrat pobirati za izvoz fekalij s pnevmatičnimi aparati od 16. septembra 1921 dalje pro tona z eno cevjo znesek 120 K.

m Zbirajte znamke za Jugoslov. Matico. Jugoslov. Matica zahteva od nas najmanjšo uslugo, ki jo lahko stori vsak zaveden narodnjak: zbirajmo znamke, domače in tuje, v prid J. M. Kakor izvemo, je mariborska podružnica J. M. že prejela par zbirk. Pričakujemo pa, da bo odziv še večji. Učiteljsvo naj opozarja šolsko mladino, da zbira znamke za Jugoslov. Matico. Znamke se oddajajo v podružnici in pisarni Sodna ulica.

m Draginja od dne do dne narašča. Radi tega priporočamo vsakomur, da si nabavi srečke za tombolo požarne brambe, ki se vrši v nedeljo dne 2. oktobra na Glavnem trgu, kajti s tem mu je dana prilika, da dobi zastoj obleko, perilo in druge vsakdanje potreščine. Zato naj nikdo ne zamudi te prilike ter si kupi srečke po 1 dinar, ki se dobe po vseh tobačnih trafikah, brivnicah in pri požarni brambi na Koroški cesti.

m Zvišanje mesnih cen. Na prošnjo zadruge mesarjev za zvišanje mesnih cen je občinsko sodišče za pobijanje draginje napravilo v svoji seji dne 24. septembra sledeč sklep: Povišanje cen

za goveje meso se ne dovoli. Vendar se z ozirom na podražitev cene telet dovoli z 28. septembrom zvišanje maksimalnih cen za telečjo meso in sicer: I. vrste od 14 na 18 K in druge vrste od 12 na 16 K.

m Kg masti 82 K. Trgovec Weiler na Slomškovem trgu prodaja kg masti že po 82 K. Razume se, da tudi drugi trgovci ne bodo zaostajali za Weilerjem, ki je pri zvišanju cen prvi. Tekom treh tednov je zvišal cene masti od 48 na 82 K, a je med tem časom samo enkrat dobil novo zalogo. Kaj je torej povod zvišanju? Carine za mast ne plača. Plače nameščencev se niso povečale. Železniška tarifa za prevoz živil se je znižala. Cene svinj so vsled pomanjkanja krme padle. Kje torej tiči vzrok? Dobro bi bilo, takim nesramnim navijalcem cen pogledati na prste, saj imamo občinsko sodišče in naredbo za pobijanje draginje.

m Ustanovitev Lige za pobijanje tuberkuloze. Včeraj zvečer ob 18. uri se je vršil v dvorani okrajnega glavarstva prvi sestanek radi ustanovitve Lige za pobijanje tuberkuloze, sekcije Maribor. Sestanek je otvoril univ. doc. dr. Ivan Matko, ki je v kratkih besedah očrtal pomen in namen Lige. Za predsednika pripravljalnega odbora je predlagal g. okr. glavarja dr. Lajnsiča. Na to se je konstituiral pripravljalni odbor, ki bo po odobrenju pravil fungiral dalje tudi kot redni odbor. Poleg odbora pa se je sestavil še poseben propagandni odbor, v katerem se nahajajo večinoma novinarji. O Ligi bomo še spregovorili o priliki obširneje.

m Redna seja N.O. se vrši dne 27. t. m. ob 20. uri v „Peklu“ Narodnega doma. — Odbor.

m Velika kavarna. Danes zvečer koncert prvovrstne salonske godbe prof. Kubička 1253

Porotno sodišče.

Maribor, 28. septembra.

Uboj v Račju.

Na Stefanovo 1920 se je v neki gostilni v Račju pilo in plesalo, da je bilo veselo. Konec zabave pa je bil žalosten, ker je preobila pijača v ljudih razvnela strasti in posledica je bila smrt Stefana Klinca. Med njim in 33 let starim delavcem Avgustom Peitlerjem je nastal prepir radi žensk. Peitler se je odstranil in se čez nekaj časa vrnil z branovlakom. Najprej je udaril z njim Antona Baumana po glavi tako, da ga je težko telesno poškodoval, nato pa je trikrat udaril mirno pri mizi sedečega Klinca, da se mu je vtila kri in se je zgrudil na tla. Nato je nastal splošen pretep z ročicami in branovlaki tako, tako da ni nikdo izmed njih odšel zdrav iz pozorišča. Stefan Klinac je 7. januarja umrl.

A. Peitler je bil po soglasnem krivdoreku radi uboja Stefana Klinca in težke telesne poškodbe Antona Baumana obsojen na dve leti težke in poostrene ječe.

Kultura in umetnost.

x Kooperacija jugoslovanske in češko-slovaške akademije znanosti. Kakor poroča „Prager Presse“ bo v doglednem času izvedena ideja o zvezi jugoslovanskih in češkoslov. znanstvenikov. Prvikrat se je razmotrivalo o tej ideji letos pomladi povodom izročitve doktorske diplome zagrebškega vsenčliškega predsednika Masaryku. Še tekom septembra se bodo podali voditelji pogajanj dr. B. Nemec, prof. dr. Kadlec in prof. dr. Bidlo v Zagreb, kjer bodo storjeni končni sklepi z zastopniki zagrebške jugoslovanske akademije, beogradske srbske akademije in ljubljanskih znanstvenikov. Skupno delo znanstvenih društev Češkoslovaške in Jugoslavije se bo razširilo predvsem na polje prirodoslovnih znanosti in slavistike.

x Fr. Fink: Slovensko-nemški in nemško-slovenski slovarček. V založništvu in tisku Cirilove tiskarne v Mariboru je ravnokar izšel priročen in praktičen slovarček, ki bo dobro služil osobito pri poučevanju Nemcev v slovenščini in Slovencev v nemščini. Slovarček je sestavljen iz 228 strani in stane trdo kartoniran 7 dinarjev (28 kron), kar pri sedanjih draginjah ni veliko. Pri večjih naročilih

daje založništvo na vsakih 10 izvodov po 1 izvod brezplačno za ubožne učence. Slovarček toplo priporočamo.

x Razstava Dantejevih rokopisov. Svetovnoznani Dantejevi rokopisi iz biblioteke Carl of Leicester, so bili razstavljeni ob priliki Dantejeve 600-letnice v London. Med razstavljenimi rokopisi se nahaja tudi 6 delov »Božanske komedije« in en del »Convita«. Dosedaj so bili ti rokopisi samo izjemoma priznani britanskemu muzeju in vsučiliški knjižnici v Cambridgeu.

x Bolgarski poslanik Vazov umrl. V nedeljo, dne 25. t. m. je umrl v Sofiji največji bolgarski poslanik in pisatelj Iva Vazov v visoki starosti.

x Rijetka kalendarska novost. Polovicom novembra meseca izati će u nakladi Saveza dobrovoljaca Hrvatske, Slavonije i Istre u Zagrebu veliki narodni kalender „Jugoslavija“. Uz opremo, kakve dosad nije imao još nijedan naš kalender, imat će on bogat sadržaj s popularnim člancima o raznim socijalnim i ekonomskim pitanjima, nadalje pripovesti, pjesme i anegdote naših poznatih književnika, te historijat naše borbe za oslobođenje in ujedinjenje kao i prikaz jugoslovenskog dobrovoljačkog pokreta u Evropi i Americi. Specijalna odlika će mu biti velika zbirka originalnih fotografija sa sviju frontova, na kojima su naše dobrovoljačke trupe učestvovali. To će ukrajto biti prvi naš nacionalno ekonomski leksikon namenjen svima staležima. Njega će trebati svaka naša kuća i zato već sada opozorujemo na njegovu skoru pojavu.

x Opera v Sofiji. Bolgarska vlada je naročila komponistu Dimitriju Karadžovu, da zgradi in uredi v Sofiji novo, moderno opero. Načrti so že dovršeni. Ob dvorani za gledalce bo nameščena mala restavracija in dvorana za koncerte. Vse stavbene potrebščine, ki se morajo uvažati iz inozemstva, bodo proste carine.

Kino.

Mestni kino. Film v dveh epohah „Ples na Vulkanu“. II. del se predvaja v sredo, četrtek in petek. Občinstvo se opozarja, da si lahko ogleda II. del neglede na to, ali je videlo I. del ali ne, ker se v II. delu dejanje I. dela v kratkih potezih ponavlja.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure in ob četrkih od 1/2 19.—1/2 20. ure

Gospodarstvo.

x Po naredbi ministrstva financ generalne direkcije državnega računovodstva v Beogradu z dne 12. septembra 1921 D R br. 129.704 lahko vsak, ki ima kako varščino (kavcijo) vloženo v gotovini pri neki državi ali samoupravni blagajni, to varščino spremeni v obveznice 7 odst. državnega posojila. Oni polagatelji, ki žele, da se ta izprememba glede celotnega, ali tudi le delnega iznosa položene varščine izvrši, naj prijavijo svojo željo onemu upravnemu oblastvu, ki je odredilo polož varščine. To oblastvo bo potem zaukazalo blagajni, kjer je kavcija založena, da naj povzroči podpis posojila pri najbližji podružnici Narodne banke tako, da priavi podpis 7 odst. državnega posojila, izroči Narodni banki dotično gotovino, proti izročitvi priznanice o podpisnem posojilu. Blagajna bo potem polagatelju odvzela blagajniško pobočnico, izdano ob pologu gotovine, proti novi pobočnici, glaseči na podpisano posojilo odnosno začasno potrdilo. Kadar bodo obveznice tiskane, jih bo podružnica Narodne banke izročila blagajni proti vrnitvi priznanice, odnosno začasnega potrdila.

x Stare šatulje in zaboji iz pločevine ima na prodaj vojna uprava. Ta material se nahaja v intendantskih skladiščih in sicer v Ljubljani 10.000 kg v Mariboru 15.000 kg in Celju 2.500 kg. Material je spravljen pod streho ter se nahaja v dobrem stanju. Interesentje si naj ogledajo in naj javijo svoje ponudbe komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

g Delogacija ministarstva financ ob-
avljala uradno: G. finančni minister je z
uredbo z dne 12. septembra 1921. broj
11.600 odredil, da se smejo začasna po-
roditelja o podpisanih 7 odst. državnem po-
sloju sprejemati kot kavelje. Blagajna,
ki sprejme tako potrdilo za kavelje, mo-
ra o tem obvestiti oni bančni zavod, pri
katerem je bilo posojilo podpisano, da za-
vod to zabeleži v vpisniku. Kadar bo
bančni zavod dobil obveščice, jih bo iz-
ročil dotični blagajni proti vrnitvi začu-
snega potrdila.

Podpirajte Jug. Matico!

Ernest Eckstein: 23

Afrodita.

Roman. Prevlel: Rušan.
(Dalje.)

»To, kar ti bom svetoval, ko pride čas
za to! Za sedaj se samo priporoči Afroditu
ter jo prosi, da ti ostane še nadalje naklon-
jena. Moja ideja je čudna in drzna, in
marsikdo, ki sodeli stvari samo na zunaj,
bi rekel, če bo zvedel, da sem to jaz storil,
da se kaj takega svečeniku Afroditu ne
spodobijo. Da, priznavam, Akontij, Kipido
morava prebrisano igrati: ona nama bo
v srcu hvaležna, ker nevidne vezi, ki jih
ti bova nadela, jo bodo le krepile v boju
zoper očetovo voljo. Kajti, če vzamemo
natančno, delam jaz le zanj, a ne proti
njej. Samo radi tega, da se izognem kri-
vemu tolnačenju neumnega sveta, želim,
da ostane tajno, da sem jaz sprožil to mi-
sel; a pred boginjo, kateri služim, ostane
moja vest čista, ker v ljubezni je vsako
sredstvo dopustno, če ne krši tujih pra-
vic. Boginja hoče, da se ljubeča srca
združijo, a če njen svečenik povspešuje
to največjo srečo mrtvih ljudi, tedaj spo-
štuje samo večno vsemoč njenih zako-
nov.«

»Ali mi res ne moreš že sedaj povedati,
kaj nameravaš?« je vprašal Akontij. »Ti
vidiš, kako nestrpno čakam, da zvem to
skrivnost.«

Počasi je potekal čas. Napočil je me-
ces Helafvolija. V Miletu so se, kakor
vsako leto zbirali okoličani od blizu in
daleč, deloma, da se poklonijo boginji, de-
loma pa tudi, da se pozabavajo in udele-
že svečanih slavnosti. Posebno trg in uli-
ca ob pristanišču sta se popolnoma
spremenila. Tu se je trla najrazličnejša
množica: dostojanstvene matere, ki so
hotele prositi boginjo milosti za svoje
ljubljene hčerke; mlada, rdečelčna lahka
dekleta, ki so mislila, da premore njho-
va molitev več, kakor pa prošnja rodi-
teljev; krepki in postavni mladeniči, ki so
prihajali od vseh strani, da se udeležijo
slajnih zabav; z zlatom vložene hetere
ce najrazličnejši ljudi, vse se je te dni
zbralo v Miletu. Celo barbari iz dežele
Skičanov, Perzijcev s pisanimi hlačami in
visokimi tižarji, črnooki Misirci z ogri-
grinjali in trgovci iz Kampanije in Brutije
niso manjkali.

Prvi dan svečanosti so se vršile ra-
zne priprave, procesije, pozneje tudi bo-

gate simpozije. Akontij se je ves dan na-
vodilom svečenika gibal med drvečimi
množicami. Ta dan je bil za Melanipove
namere brez pomena. Čim več se je gi-
bal Akontij med ljudstvom, tem bolj je
bilo za njega. Med ljudmi se je vsaj neko-
liko upiral nestrpnosti, ki ga je navdaja-
la. Trudil se je moral, da ostane miren.
Po mnenju svečenika je bilo lahko mo-
goče, da bo moral biti v odločilnem tre-
nutku hladnokrvn in odločen.

Drugi dan se je moral v svetišču vr-
šiti običajni obred, s katerim se je otvo-
ril praznik boginje. Tri najlepše in najple-
menitejše devojke, ki so meseca Helaf-
volija stopile v sedemnaisto leto, so po
obredu ta dan posredovale med narodom
in boginjo.

Od tretje ure po solčnem zahodu, pa
do predpolneva drugega dne so morale
biti same v svetišču ter se pripravljati na
žrtv, katero so morale drugi dan, ko
je stalo sonce najvišje, doprinesiti bogi-
nji v podobi dveh belih golobov.

Ti golobi se niso zaklali, kakor je to
bilo drugače v navadi, nego so se spu-
stili med srednjimi srebri pri vrodu v
svetišče, na prosto, da odlete. Po vzletu
in po smeri, v katero so golobi odleteli,
si je narod razlagal, da-li bo boginja v
prihodnjem letu še nadalje naklonila me-
stu svojo milost, ga ščitila pred sovra-
žnikom ter ga varovala bolezn, draginje,
povodni in ognja ali pa morda ne preti
mestu kaka druga nesreča. Ker je dal ar-
hont te golobe vsako leto vzgojiti na e-
nemu izmed bližnjih otokov, so ptice na-
vadno najprej obletavale svetišče, po-
tem pa odletele proti zapadu, koder je le-
žal otok. Po tem je sklepal narod, da ta
stran pomeni srečo, ker je na zapadu bilo
morje, iz čegar se je po helenski prav-
ljici rodila boginja.

Med izbranimi devojkami, ki so imele
letos izvršiti ta obred, je bila tudi Kipida,
najlepša in najplemenitejša med Milečan-
kami. Afroditin svečenik je na podlagi to-
ga zasnoval smel in drzen načrt; ni se ni-
ti plašil v svoje namene izrabiti čas mo-
litve, ko so se devojke pripravljale v
svetišču. Bil je prepričan, da s tem ne
greši zoper veličanstvo nesmrtni bogi-
nje. Nikdar ne bo doprinesel svečenik
boginje lepše žrtve, — je govoril sam pri
sebi, — kakor če pomaga čisti in zvesti
ljubezni v boju z neumnimi predsodki.

Akontij je tega pomembnega dne ostal
doma. Afroditin svečenik mu je obljubil,
da bo poslal po njega ob svojem času.
Mladi umetnik je praznično oblečen, ne-
strpno hodil z dvorišča na vrt in zopet z
vrta na dvorišče. Koronida, kateri je po-
vedal, da v zelo važni zadevi pričakuje
Melanipovega sužnja, se ni premaknila s
klopi pred vodom. Tudi Akontij je vsa-
kih par minut prišel pogledat, ter je bil
tako zelo razburjen, da je bila Koronida
zanj zelo v skrbeh.

»Radostna in vesela je vest, ki jo pri-
čakuješ,« je rekla »toda svetujem ti, da
se čuvaš. Kdor se česar preveč veseli,
temu bogovi navadno pošljejo na pot
težkoče. Ostani ravnodušen, Akontij! O-
ko, ki mirno gleda, vidi natančneje. Tudi
jaz imam zkušnje in ne moreš mi ničesar
utajiti; samo ljubezen zamore človeka
tako razburjati.«

Toda mladi kipar ni poslušal poštenj
in pametni nasvetov stare Koronide. Še
predno je končala, je že zopet izginil. Šel
je zopet na vrt; takrat je stopil na omi-
nadi grič, s katerega je prvokrat gledal na
Laogorov vrt.

Ob spominu na strastno devojko, ki
mu je nekoč bila draga in ljuba prijate-
lica, a se je pozneje tako nenadoma iz-
premenila, mu je postalo danes prvič te-
sno.

Mala oznanila.

Dijak 3. ali 4. letnika učitel-
jske se išče za pouk mate-
matike. Primorec ima pred-
nost. Ponudbe na upravo
"Tabora". 1522

Izgubila se je črna konjska
odeja dne 24. t. m. zvečer
med poljo Limbuš-Maribor.
Kdor najde in odda odejo v
upravo širo lista, dobi dobro
nagrado. 1515

Lepo nagrado onemu, ki
mi preskrbi meni priučeno
stanovanje 3-4 sob. Samo
Ulekar, uradnik Narodne
banke. 1523

Zamenjam stanovanje, soba
in kuhinja za 3 sobi in ku-
hinja. Naslov pove uprava.
1520

Priden učenec za slaščičarno
se takoj sprejme. Kacjanarjeva
ulica 17, Melje. 1518

Proda se takoj posestvo,
3 orale rodovitne zemlje, vino-
grad, polje in sadonosnik.
Dragučova stev. 28. 1513

Stanovanje, obstoječe iz dveh
sob in kuhinje v Krčevini
štev. 203, III. nadst., vrata
19, blizu kolodvora, se za-
menja, če mogoče v bližini
Tržaške ceste.

Motorno kolo se po ceni
proda. Poizve se na Tržaški
cesti 16. Avto-delavnica Jug.
511 2-2

Iščem dve čedni mesečni sobi
za višje uradnike eventualno
s hrano do 1. oktobra. Po-
nudbe se prosijo na okrajno
glavarstvo, parter št. 20 od
9-12 in 3-5. 1483 2-2

1000 K

izplačam onemu, ki mi pravo-
časno naznani primerno in
čedno stanovanje, obstoječe iz
dveh sob in kuhinje, ki se ni
oddano drugi stranki. 1510 3-2

Naznanila na upravo
"Tabora" pod štev. 1510.

Učenec

popolnoma več sloven-
skega in nemškega jezika
v pisavi in besedi, ki je
obiskoval meščansko ali
nižje razrede kake srednje
šole, se takoj sprejme v
Mariborski tiskarni d. d.,
Jurčičeva ulica. *

Kranjske klobase

prvovrstno blago, razpo-
šilja od 5 kg naprej
K. Jarc, Ljubljana
Hradečkova vas štev. 35.
1519 3-1

Kupujemo

staro medenino in kovine.
Ponudbe na 1516 4 1
K. & R. Ježek, Maribor
Aleksandrova cesta št. 51.

Ves ta čas Nežere ni videl. Koronida
se je sprva čudila, ker deklica ni več pri-
hajala; ko pa je opazila, da se Akontij to-
zadevnemu vprašanju izogiblje, ni več si-
lila vanj, kakor da je uganila pravi
vzrok.

(Dalje prihoduje.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Tovarniški

knjigovodja

zmožen bilance, veče slovenske in nemške korespon-
dence, strojepisja in vseh pisarniških poslov, išče mesto.
Cenj. dopisi pod "Knjigovodja 2600" na upravnishču
tega lista. 1517

Cenj. občinstvu se naznanja, da se je na

Frankopanovi cesti štev. 27

nahajajoča kavarna nanova uredila in se imenuje od
danes

Kavarna Frankopan

Tedensko trikrat koncert!

Zmerne cene! Izborne plače! Solidna potrežba!

Za obilen obisk se priporoča

Ivan Kokol.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom)

razpisuje za šolsko leto 1921/1922 sledeče ustanove:

1. Dr. Franja Rapoca za visokošolce, devet mest
po K 300.—

2. Lastne, in sicer za Vinarsko in sadjarsko šolo
v Mariboru; za Kmetijsko šolo s Sv. Juriju ob južni
železnici in za Državno obrtno šolo v Ljubljani po
eno mesto po K 1000.—

Pravico do ustanove pod 1. imajo dijaki sloven-
ske narodnosti iz mariborskega in soštanjskega okraja,
pri drugih pa se bo oziralo na prošilce iz maribor-
skega okraja.

Prošnje z domovnico, zadnjim šolskim izpriča-
valom in ubožnim listom se naj vložijo do 12. okto-
bra 1921 v posojilnični pisarni v Narodnem domu v
Mariboru.

Ravnateljstvo.

Dežni plašči

prvovrstni, pravkar došli. — Velika iz-
bira dežnikov, moškega perila, klobukov,
čevljev itd. najceneje pri trvdki
Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Velika zaloga

modernih moških, dečjih in otroških oblek.

Površnike,
zimske suknje, 1471 3-2
raglane,
kratke zimske suknje
in modne hlače priporoča za nizke cene

Franc Cverlin

Maribor, Aleksandrova cesta 28.

Singer

šivalni stroji

Singer

šivanke

Singer

nadomestni deli

Singer

stirno olje.

Velika pošiljatev iz Amerike dospela. Dobi se samo v
naši podružnici

Singer šiv. stroji Bourne & Co. Newyork

podružnica Maribor, začasno Dravska ulica 10.

Ugodni plačilni pogoji na obroke.

Medić, Rakovec & Zankl d. z o. z. Ljubljana

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. ■ ■ ■

Brzjav: Meraki Ljubljana.

Skladišče: Novisad.

Telefon 64. ■ ■ ■

Gosposka ul. Podružnica Maribor. Šolska ulica.

Emailni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke,
vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Feder-
weiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej,
pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v
..... to stroko spadajoči predmeti. 1337

„MERA KL“-lak za pode. „MERA KL“-linoleum ak za
pode. „MERA KL“-emailni lak. „MERA KL“-brunoine.

..... Ceniki se začasno ne razpošiljajo!